

СВІТОГЛЯД –

ФІЛОСОФІЯ –

РЕЛІГІЯ:

Збірник наукових праць

Ερις ο Τρισμέγιστος

Випуск 15

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**СВІТОГЛЯД –
ФІЛОСОФІЯ –
РЕЛІГІЯ**

Збірник наукових праць

Заснований у 2011 р.

Випуск 15

За заг. редакцією д-ра філос. наук, проф. І. П. Мозгового

СУМИ
КОЛЛАЖ-ПРИНТ
2020

УДК 78.072:394.46(477)"2019"

Ольга ЗАВ'ЯЛОВА, Олександр СТАХЕВИЧ СВІТОГЛЯДНІ РЕТРОСПЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИКОЗНАВСТВА: ДО ПАМ'ЯТНИХ ДАТ 2019

У статті здійснено спробу узагальнити теоретичний доробок видатних представників української музичної науки, пам'ятні дати яких відзначались у 2019 році. Розглянуто світоглядні позиції І. Ф. Белзи, Г. Г. Гесса де Кальве, М. Дилецького, С. П. Людкевича, Ю. В. Малишева, О. С. Оголевця, О. В. Сокола, що знайшли відображення у їх теоретичних пошуках і здобутках. Відзначено, що напрями діяльності цих митців були прямо пов'язані із світоглядними тенденціями свого часу й визначали провідні дослідницькі вектори, за якими відбувався розвиток музикознавства в Україні.

Ключові слова: українська музична наука, вітчизняні музикознавці, теоретичні здобутки, світоглядні ретроспекції.

Постановка проблеми. Минулий 2019 рік був багатий на пам'ятні дати визначних українських музикознавців: святкувалось 235 років від дня народження Г. Г. Гесса де Кальве (1784–1838), 140 років від дня народження С. П. Людкевича (1879–1979), 125 років від дня народження О. С. Оголевця (1894–1967), 115 років від дня народження І. Ф. Белзи (1904–1994), 95 років від дня народження Ю. В. Малишева (1924–2006), 75 років від дня народження О. В. Сокола (нар. 1944). Очолив цю “зіркову” плеяду “патріарх” вітчизняного музикознавства, автор першої праці з теорії та композиції музики Микола Дилецький. Межі життя слів'янського музикального генія датуються близько 1630 – після 1681 року. Отже, в 2019 році правомірно відзначалось 390 років від дня його народження.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Окремим музикознавчим працям названих дослідників було присвячено певну увагу вітчизняних науковців. Передусім – це трактат М. Дилецького “Грамматика пінія мусікійського”, що отримав широкого вивчення, починаючи з кінця ХІХ століття. У ХХ – на початку ХХІ століть найзначніші дослідження цієї праці здійснили Н. Герасимова-Персидська [3], В. Протопопов [9], О. Цалай-Якименко [11]. Докладного аналізу в книзі Й. Мікляшевського дістала “Теорія музики” одного з основоположників історичного музикознавства Г. Г. Гесса де Кальве [7]. Титанічна постать й величезний творчий доробок С. Людкевича, його музикознавча діяльність загалом висвітлювались українськими дослідниками. Огляд саме музикознавчого спадку митця здійснювали З. Штундер [12], частково О. Коменда [6].

Життєвий, творчий та науковий шлях О. Оголевця, як і багатьох неординарних мислителів радянської доби, після періоду репресій на довгий час був замовчуваний. Сьогодні оприлюднення біографічних відомостей та наукових здобутків митця здійснюється здебільшого в internet-мережах (публікація Г. Полянської [8], заходи до 125-річчя митця [4] тощо). Відомості щодо

життя й діяльності іншого найкрупнішого мистецтвознавця радянської доби – І. Ф. Белзи подані здебільшого у енциклопедіях та словниках [1]. Окремих праць, присвячених науковим здобуткам велетня музикознавчої славістики, за виключенням невеличкої статті його учня О. Ілюшина, розміщеної на internet-сайті [5], не має.

Життєві перипетії й наукова діяльність Юлія Володимировича Малишева – одного із найавторитетніших українських музикознавців другої половини ХХ – початку ХХІ століття – висвітлені так само здебільшого в internet-мережах. З нечисленних матеріалів привертає увагу публікація О. Галяса [2]. Інформацію про музикознавчу діяльність та здобутки одного з видних вітчизняних науковців сучасності – О. В. Сокола отримано також переважно з internet-джерел, а саме: довідника Спілки композиторів України [10].

Отже, на сьогодні не має ані узагальнюючої праці з надбань українських музикознавців, ювілярів цього року, ані дослідження з висвітлення світоглядних установок та історичної оцінки музикознавчої діяльності цих піонерів теоретичної думки в Україні. Вищевикладене підтверджує актуальність заявленої теми роботи.

Метою статті є спроба узагальнення теоретичного доробку та визначення світоглядних позицій видатних діячів української музичної науки та мистецтва І. Ф. Белзи, Г. Г. Гесса де Кальве, М. Дилецького, С. П. Людкевича, Ю. В. Малишева, О. С. Оголевця, О. В. Сокола, пам'ятні дати яких відзначались у 2019 році.

Виклад основного матеріалу. Трактат Миколи Павловича Дилецького “Грамматика лінія мусікійського” (або “Мусікійська грамматика”, або “Грамматика музикальна”) – одна з перших музично-теоретичних праць, що була видана в слов'янських країнах у ХVІІ столітті. В. Протопопов відзначає три редакції “Грамматики” – 1675 (Вільно, польською мовою, не збереглася), 1677 (Смоленськ) та 1679 або 1681 років (Москва, слов'янською мовою) [9]. Всі ці видання, що мають і різні назви, в подальшому розглядалися як самостійні [там само].

Загалом праця М. Дилецького відображувала стан музичного мистецтва зазначеного часу й, як зауважує Н. Герасимова-Персидська, відповідала “практиці хорового співу в новому стилі, що утвердився з початку ХVІІ ст. на Україні й стрімко розповсюджувався в Московській Русі” [3]. Викладені в ній теоретичні основи композиції ілюстровані музичними прикладами як власними, так і сучасних М. Дилецькому московських і польських композиторів. Основний акцент зроблено на викладенні принципів хорового концертування, драматургію якого автор пов'язує зі змістом тексту, що, за його думкою, й повинно визначати будову твору. Важливими у трактаті М. Дилецького є розділи, присвячені ладовому нахилу творів (мажор, мінор, перемінний лад) та виділення мелодійної лінії, якій надавалось основоположне значення, порівняно із теорією контрапункту, що була основою композиції європейських митців. Новим був і поданий Дилецьким опис квінтового кола, що вважається першим в історії музики.

Отже, за своїм спрямуванням трактат М. Ділецького закладав основи вітчизняного теоретичного музикознавства. Неоціненна і його практична значущість: “Грамматика пінія музикійського” понад ста років слугувала посібником для вивчення музичної теорії та композиції партесної музики, що підтверджує велика кількість її тогочасних списків російською та українською мовами (понад 20 примірників [11, с. 313]).

Безпосередньо композиторська творчість М. Ділецького включає хоро-ві твори а capella, призначені для виконання в церкві (концерти, літургійні цикли, окремі служби та пісне співи на чотири та вісім голосів). Стиль цих композицій визначається дослідниками “як сплав європейської композиторської техніки та національної інтонаційної основи”, що сконцентрував у собі “всі найяскравіші ознаки музики бароко в її східнослов’янському варіанті” [3]. Таким чином, узагальнення в теоретичній праці та композиторській практиці М. Ділецького провідних ідей тогочасної музичної творчості, безумовно, свідчить про його передові світоглядні позиції, що набагато випередили свій час.

Наступною за хронологією ювілярів є праця Г. Г. Гесса де Кальве “Теория музыки, или рассуждение о сём искусстве, заключающее в себе историю, цель, действие музыки, генерал-бас, правила сочинения (композиции), описание инструментов, разные роды музыки и всё, что относится к ней в подробности”, видана Харківським університетом в 1818 році. З назви зрозуміло, що поряд з теорією, якою звичайно обмежувались праці такого типу, Гесс де Кальве включив й історичні відомості.

У двотомній “Теорії” було зібрано всі тогочасні знання про музику та надано характеристику сучасної автору музичної культури. Певний інтерес викликає розділ, присвячений класичним європейським інструментам, де крім описів і способів гри на них надається побіжна характеристика існуючих типів інструментальної фактури: “повинен примічати гравець, ... як і композитор, щодо інструментів, тобто: намагатися пізнати властивості інструментів своїх; або дії і взаємні їх між собою зв’язки ... знаючи це, менш одноманітно виражатиметься в облігатах або концертуючих місцях” [7, с. 63]. Йдеться відповідно щодо облігатного і концертного типів викладення, що на той час були основними у створенні інструментальної музики.

Для нас важливо, що автора хвилював й незадовільний стан музичного мистецтва на його другій батьківщині. Зокрема, відзначаючи виняткову музичну обдарованість “любителів музики в Росії”, Г. Гесс де Кальве виявляв небайдужість щодо зневажливого ставлення до серйозних занять музикою в країні. Якщо на це вказувалося у цілком науковій праці, то очевидно, що це положення залишало бути кращим. Зважаючи на те, що дослідження Г. Гесса де Кальве було створено впродовж нетривалих років його роботи в Харківському університеті (1812–1816), треба віддати належне таланту, ентузіазму і патріотизму автора, який за походженням був угорцем, а за фахом – вченим-філософом (мав ступень доктора наук). За півтора століття після виходу цієї праці Й. Міклавшеский встановив її значення для музикознавства. За

думкою дослідника саме у Харківському університеті вперше відбулося “створення науки про музику, до того ж, не тільки на Україні, а мабуть, у всій Росії” [7, с. 51]. Це надає підстави стверджувати, що “Теорія музики” Г. Г. Гесса де Кальве заклала основи вітчизняного історичного музикознавства.

Важко переоцінити внесок в українське музичне мистецтво і науку, що за сторічний життєвий шлях здійснив Станіслав Пилипович Людкевич – композитор, музикознавець-фольклорист, педагог, громадський діяч, лауреат Державної премії імені Т. Г. Шевченка (1964), народний артист СРСР (1969), Герой соціалістичної праці (1979), кавалер Ордена В. І. Леніна (1979). Будучи одним із провідних композиторів доби, митець займався й науковою працею, як музикознавець, етномузикознавець, фольклорист (та збирач фольклору), публіцист, критик.

Науковий хист С. Людкевича реалізувався передусім у захисті докторської дисертації за темою “Дві проблеми розвитку звукообразності” (Відень, 1908). Крім того, дослідницькі пошуки велись переважно у галузях теорії музики та фольклористики. Так, з теорії музики ним були видані “Загальні основи музики: (теорія музики)” (Коломия, 1921), “Матеріали до науки сольфеджіо та хорового співу” (1930), а в останні десятиліття життя розпочато підручник з народної творчості та хрестоматію з історії гармонії. Етнографічний напрям представлений збірками: “Галицько-руські народні мелодії” (1906–1907, 2 томи, понад 1500 західноукраїнських народних пісень) та “200 українських народних пісень”, а також статтями щодо втілення національного в музиці (“Про національне в музиці”, “Кілька поправок до так званого питання про український пісенний стиль” та ін.).

За думкою О. Коменди, наукова – етномузикознавча та музикознавча діяльність митця – поставали на першому плані в перше десятиліття його самостійної роботи [6, с. 155]. У зв’язку з цим треба зазначити, що на початку ХХ століття дослідницька діяльність С. Людкевича якнайоптимальніше відповідала вимогам часу й тим завданням, які ставила перед собою українська мистецька еліта: ствердженню національної самосвідомості, збереженню української культури, розвитку фольклорних традицій у художній творчості.

Фольклорна праця безпосередньо відбилась у композиторській творчості митця (національне підґрунтя композицій, обробки народних пісень) та роботи у відповідних установах (член Етнографічної комісії Наукового Товариства ім. Т. Г. Шевченка, з 1939 року старший науковий працівник філії Інституту фольклору Академії наук УРСР). У своїх етнографічних розвідках С. Людкевич наслідував модель дослідження фольклору, запроваджену М. Лисенком. Однак особистий підхід і внесок у вивчення та систематизацію зразків народної творчості дозволяє вважати його засновником типологічно-го напрямку в українській етномузикології.

До недавнього часу ім’я Олексія Степановича Оголевця було майже невідомим навіть у вузькопрофесійних колах. Між тим, його наукова діяль-

ність заслуговує на пильну увагу та вивчення, оскільки свого часу О. Оголевець торував нові шляхи експериментального музикознавства.

Будучи широко срудованою та освіченою людиною (як і більшість представників його родини), О. Оголевець майже до 40 років реалізував себе у різних сферах життя. В юності, крім музики, вивчав теорію живопису, архітектури та літератури. В період навчання у Народній консерваторії в Москві (1912–1916) вже на старших курсах викладав теоретичні предмети і був асистентом у хоровому класі, виступав як піаніст (із власними композиціями), був редактором літературного альманаху “Гюлістан”. Після закінчення юридичного факультету Московського університету (1917) О. Оголевець працював начальником міліції, водночас викладав на музичних курсах і в музичній школі. У 1923–1941 роках займався літературно-журналістською роботою, зокрема завідував технічним бюро з випуску всіх журналів ЦК ВКП(б) та газети “Правда” [4]. Але, починаючи з 1933 року, О. Оголевець повністю присвятив себе музичній науці.

Перше неповне десятиліття роботи О. Оголевця на науковій ниві в Ленінградському інституті театру і музики увінчалось виданням фундаментальної праці “Основи гармонічної мови” (1941). А після війни ним було організовано кабінет-лабораторію тональних систем у Москві, де досліджувались нові принципи темперації, розроблялись ідеї та експериментальні зразки клавішних інструментів 17 та 22-ступеневого строю, на яких можна було відтворити колорит східної (азербайджанської, індійської) музики. У підсумку було створено універсальну музикознавчу концепцію, що будувалась на узагальненні особливостей музичного мислення народів світу, розглянутих в історико-генетичному аспекті. Результати наукових пошуків О. Оголевець виклав у монографії “Введення у сучасне музичне мислення” (1946), статтях “Слово та музика у вокально-драматичних жанрах”, “Вокальна драматургія Мусоргського” та ін.

Але вже 1947 року робота О. Оголевця припиняється в зв’язку з репресіями (звинувачення в націоналістичних поглядах, через обстоювання переваг своїх інструментів у досягненні автентичного звучання східної музики). Почалися переслідування та залякування. У 1948 році лабораторія Оголевця була розгромлена, інструменти й рукописи знищені. Зокрема, остання монографія “Структура тональної системи” (1947) була знищена “безпосередньо в друкарні” [4]. Сигнальний примірник праці був збережений тільки завдяки мужності редактора І. Ф. Белзи, який згодом подарував його київському музикознавцю Г. О. Когуту – учню неугодного науковця.

Універсальна концепція О. Оголевця дозволяє розкрити фундаментальні закономірності музичної мови людства на всіх стадіях розвитку, при тому рівно як народної, так і професійної творчості. За думкою Г. Полянської, своїми здобутками О. Оголевець фактично “відкрив нову галузь науки – історико-теоретичне музикознавство” [8].

Неоцінимий внесок у розвиток вітчизняного мистецтвознавства та славістики зробив Ігор Федорович Белза – людина енциклопедичних знань, зна-

вещь європейської культури і мистецтва, музикознавець, композитор, філолог-поліглот, історик. І. Ф. Белза був всесвітньо визнаним вченим – доктор мистецтвознавства (1954), почесний доктор Карлова університету в Празі (1967), Музичної академії імені Шопена у Варшаві (1983), почесний член багатьох музичних і літературних спілок в усьому світі. Капітальні праці І. Белзи з історії польської та чеської музики, монографії про видатних слов'янських композиторів (О. Бородіна, Р. Глієра, А. Дворжака, М. К. Огінського, О. Скрябіна, К. Шимановського, Ф. Шопена) та ін. й сьогодні не втратили своєї актуальності.

Біографи відзначають, що на широту його кругозору та наукових інтересів, безсумнівно, вплинули роки навчання: в дитинстві у варшавській гімназії, в 1922–1925 роках – в Київській консерваторії (по композиції у Б. М. Лятошинського), а згодом в Київському університеті (філологічний факультет) [5]. Всеосяжність інтересів І. Ф. Белзи визначила специфіку його наукового доробку й “різноспрямованість” наукового методу. Комплексний, “міжпредметний” характер застосування у наукових розвідках ґрунтовних знань з літератури, історії, філософії, театру, образотворчого мистецтва відкрив нові обрії у розвитку історичного музикознавства. Результатом такого підходу стали загальновідомі праці І. Белзи “Література романтизму та музика”, “Шекспір та російська музика”, “Е.-Т.-А. Гофман і романтичний синтез мистецтв”, “Пушкін та Міцкевич в історії музичної культури”, “Філософські витоки образного ладу “Прометея” О. М. Скрябіна” та ін.

Зазначений метод певним чином був продовжений у музикознавчій діяльності Юлія Володимировича Малишева. Через перипетії долі Малишева можна було закарбувати як функціонера чи партократа (в 1953–1957 роках був консультантом відділу науки і культури ЦК КП України, потім – відповідальним секретарем правління СКУ, головним редактором видавництва “Музична Україна” тощо). Тільки з 1960-х років він починає займатися музикознавством, спочатку як науковий співробітник ІМФЕ імені М. Т. Рильського, лектор-музикознавець Укрконцерту, Київської філармонії, товариства “Знання”, а з 1978 року – в Одеській державній консерваторії імені А. В. Нежданової [2].

В ці десятиліття з'явилися праці, що окреслювали напрямки наукових пріоритетів дослідника, серед них: “Ю. С. Мейтус: Нарис творчості” (1962); “Українська опера” (1965); “Романси: начерки та нотатки про українську вокальну лірику” (1968); “Симфонічні фрески” Л. Грабовського” (1968); “Думки у голос щодо предмету естетики, завданнях естетичного виховання, різних смаках, долі професійних музикантів і деяких інших злободенних питаннях”. В руслі “міжпредметних” досліджень, започаткованих І. Белзою, знаходилася тематика кандидатської дисертації Ю. Малишева – “Принципи образного синтезу музики та поезії в сучасному романсі. Досвід аналізу творчості Ю. Мейтуса” (1978).

Загалом широта наукових зацікавлень дослідника вражає: це історія української музики та творчість сучасних вітчизняних композиторів, теоре-

тичні проблеми музикознавства, філософії, естетики та музична соціологія. Це зокрема відображення у 15 книгах та близько 200 статтях (в останнє десятиліття були видані “Під тягарем спогадів”, “1948 – міфи та історія”, “Гармонічні канони популярної музики”, “Проблема синтезу мистецтв у сучасній естетиці”, “До питання про видову класифікацію мистецтва” та ін.).

Багато зусиль Юлій Володимирович докладав для популяризації сучасної української музики. Так, працюючи редактором видавництва “Музична Україна”, він попри негласні заборони підписував до друку твори офіційно невизнаних, “неугодних” композиторів (Л. Грабовського, В. Сильвестрова та ін.). На досягнення поставленої мети працювала і його теорія “розуміння” музики різними слухацькими верствами, викладена у статті “Пролегомени до типології слухацьких груп” (1993).

Олександр Вікторович Сокол – український музикознавець і композитор, доктор мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України – автор понад 150 наукових праць і численних музичних композицій різних жанрів. Найвагоміші праці створені ним у галузі теоретичного музикознавства: “Типологія простої, складної та синтетичної фактури в творах Ігоря Стравінського” (1977, кандидатська дисертація), “Інтонаційні вправи та імпровізація на заняттях по сольфеджіо” (методрозробка для ДМШ та музичних училищ), “Структура музикознавства” (1992, навчальний посібник, за який присуджено Диплом і другу премію Міністерства культури і мистецтв України), “Теорія музичної артикуляції” (1996, монографія), “Стилістика музичної мови та термінологічні ремарки” (1996, докторська дисертація), “Виконавські ремарки, образ світу та музичний стиль” (2007, монографія) [10].

Тематику багатьох інших розвідок зумовила музично-громадська та адміністративна робота (“Проблеми становлення наукової еліти в галузі мистецтвознавства”, 2000; “Одеській державній музичній академії імені А. В. Нежданової – 95”, 2008; “Видатний співак, ректор Одеської консерваторії Микола Огренич”, 2009; “Одеська школа оперного мистецтва визнана одною з кращих”, 2010; “Перемоги та перспективи: в Одесі відбувся Перший міжнародний конкурс вокалістів пам’яті А. В. Нежданової”, 2011 та ін.). Отже, активна громадська позиція О. В. Сокола позначилась на тематиці значної частини його музикознавчих розвідок.

Висновки. Короткий огляд діяльності вітчизняних науковців, ювілярів 2019 року на ниві української музичної науки охоплює всі етапи її розвитку: від витоків (М. Ділецький), періоду становлення (Г. Гесс де Кальве), ХХ століття (С. Людкевич, О. Оголевський, І. Белза) й до сучасності (Ю. Малишев, О. Сокол). Спрямування теоретичних пошуків і здобутки кожного були прямо пов’язані із світоглядними тенденціями свого часу й визначали провідні дослідницькі вектори, за якими відбувався розвиток музикознавства в Україні. Поза межами тематики цієї статті залишились питання щодо впливів їх надбань на розвиток музичного мистецтва і науки як в Україні, так і в світі, та передачі набутого досвіду учням. Відсутність на сьогодні досліджень з аналізом теоретичного доробку та історичною оцінкою музикознавчої спад-

щини цих митців створює широкі перспективи для подальшого вивчення й узагальнення здобутків українського музикознавства в окремій праці.

Література:

1. Бэлза Игорь Фёдорович // Музыкальный энциклопедический словарь / гл. ред. Г.В. Келдыш. – М. : Сов. Энциклопедия, 1991. – С. 90.
2. Галяс О. Юрий Владимирович Малышев [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://odessa1.com/articles/voyna-i-muzyka-kak.html> (Дата звернення : 31.10.2019)
3. Герасимова-Персидская Н. А. Дилецкий // Православная энциклопедия / под ред. Патриарха Московского и всея Руси Алексия II. – Т. XIV. – М. : Православная энциклопедия, 2007. – С. 694–698.
4. До 125-річчя Олексія Оголевця [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mus.art.co.ua/do-125-richchia-oleksiia-oholevtzia/> (дата звернення : 31.10.2019)
5. Илюшин А. Игорь Федорович Бэлза [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.belcanto.ru/boelza.html> (дата звернення : 31.10.2019)
6. Коменда О. І. Станіслав Людкевич – митець універсального обдарування / Коменда О. І. // Науковий вісник Нац. Муз. Акад. України імені П. І. Чайковського. – Вип. 124. – К. : НМАУ імені П. І. Чайковського, 2019. – С. 151–160.
7. Миклашевський Й. М. Музична і театральна культура Харкова кінця XVIII – першої половини XIX ст. / Й. М. Миклашевський. – К. : Наукова думка, 1967. – 160 с.
8. Полянська Г. Родина Оголевців достойна для найменування вулиць та провулків Полтави / Галина Полянська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://poltava.to/news/38045/> (Дата звернення : 31.10.2019)
9. Протопопов В. В. “Музыкальная грамматика” Николая Дилецкого // Русская мысль о музыке в XVII веке / В. В. Протопопов. – М. : Музыка, 1989. – 94 с.
10. Сокол Олександр Вікторович [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://composersukraine.org/index.php?id=1461> (Дата звернення : 31.10.2019)
11. Цалай-Якименко О. Київська школа музики XVII століття / Олександра Цалай-Якименко / Розділи 12–14. – Київ-Львів-Полтава : Наукове товариство імені Шевченка. Українознавча бібліотека НТШ. Число 16, 2002. – С. 311-401.
12. Штундер З. Станіслав Людкевич і його співпраця в етнографічній і музикологічній комісіях Наукового товариства ім. Шевченка / Зіновія Штундер // Записки НТШ. Т. 226. – Львів : Праці Музикознавчої комісії, 1993. – С. 456–459.
Отримано 10.01.2020

Summary

Zavialova Olha, Stakhevych Oleksandr. Ideological retrospectives of Ukrainian Musicology: to memorable dates 2019.

An attempt has been made to summarize the theoretical achievements of representatives of Ukrainian musicology, whose memorable dates were celebrated in 2019. Considered outlook of I. F. Belza, G. G. Hess de Calve, M. Diletsky, S. P. Lyudkevich, Yu. V. Malyshev, O. S. Oholovets, O. V. Sokol, reflected in their theoretical pursuits and achievements. It is noted that the activity of these artists of Ukrainian music science covers all stages of development: from the origins (M. Diletsky), the period of formation (G. Hesse de Calve), the twentieth century and the present (I. Belza, S. Ludkevich, Y. Malyshev, O. Oholovets, O. Sokol). The directions of their activity were directly related to the outlook trends of their time and determined the leading research vectors, which led to the development of musicology in Ukraine. Some musicological works (M. Diletsky, G. G. Hesse de Calve) have been covered in national science. But today there is neither a generalization of the assets nor a historical assessment of the musicological activity of these pioneers of theoretical thought in Ukraine.

Keywords: *Ukrainian music science, representatives of national musicology, theoretical achievements, ideological retrospection.*

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Артюх В'ячеслав Олексійович	кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Сумського державного університету, м. Суми
Бевза Андрій Володимирович	студент ННІ фінансів, економіки та менеджменту ім. О. Балацького Сумського державного університету, м. Суми
Васюріна Алла Олександрівна	кандидат філософських наук, доцент, м. Суми
Гавриленко Вікторія Вікторівна	аспірантка кафедри філософії Сумського державного університету, м. Суми
Жулінський Микола Васильович	заслужений діяч мистецтв України, викладач кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології ННІ культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, м. Суми
Зав'ялова Ольга Костянтинівна	доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології ННІ культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, м. Суми
Капран Оксана Володимирівна	старший викладач кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології ННІ культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, м. Суми
Книш Інна Василівна	кандидат філософських наук, доцент, докторант кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, м. Київ
Козинцева Тетяна Олександрівна	кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Сумського державного університету, м. Суми
Колінько Марина Вадимівна	кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ
Кохан Наталя Михайлівна	кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології ННІ культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, м. Суми
Лебідь Євген Олександрович	доктор філософських наук, професор кафедри прикладної екології Сумського державного університету, м. Суми
Логвиненко Юлія Володимирівна	кандидат філологічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, м. Суми
Мазуренко Володимир Олександрович	кандидат технічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, м. Суми
Макогоп Анатолій Анатолійович	аспірант кафедри філософії Сумського державного університету, м. Суми
Мозгоний Іван Павлович	доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Сумського державного університету, м. Суми
Ніколаєнко Сергій Олександрович	кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Сумського державного педагогічного університету

	ім. А. С. Макаренка, м. Суми
Побожій Сергій Іванович	кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету, м. Суми
Рассудіна Катерина Сергіївна	кандидат філософських наук, секретар наукової частини Інституту релігійних наук св. Томи Аквінського, м. Київ
Садовський Олександр Васильович	народний художник України, доцент кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології ННІ культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, м. Суми
Синах Андрій Олександрович	кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Сумського державного університету, м. Суми
Стахович Олександр Григорович	доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання ННІ культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, м. Суми
Хрипко Світлана Анатоліївна	кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ
Шило Олександр Всеволодович	доктор мистецтвознавства, професор кафедри образотворчого і декоративного мистецтва Харківського національного університету будівництва та архітектури, м. Харків
Яценко Ганна Юріївна	кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та культурології Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв

Наукове видання

Світогляд – Філософія – Релігія

Збірник наукових праць

Випуск 15

При передруку матеріалів, опублікованих у збірнику наукових праць “Світогляд – Філософія – Релігія”, посилання на даний збірник обов’язкове.

Позиція редколегії може не збігатися з думкою авторів.

Статті друкуються в авторській редакції. За достовірність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори. Усі права застережені.

Формат 60x90/16. Умов. друк. арк. 11,9. Обл.-вид. арк. 12. Тираж 300 пр. Зам. № 931. Підписано до друку 30.01.2020

Надруковано на обладнанні ТОВ “Коллаж-Принт”
40000, м. Суми, вул. Кузнечна, 4

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів

і релігійноспроджувачів видавничої продукції: серія ДК № 5389 від 17.07.2017